

Nr 97.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående tilläggs pension åt navigationsskoleföreståndarna Mauritz Fredrik von Krusenstjerna och Gustaf Fredrik Wilhelm Barkman; gifven Stockholms slott den 15 mars 1912.

Med åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver sjöförsvärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen medgifva,

att föreståndaren för navigationsskolan i Stockholm Mauritz Fredrik von Krusenstjerna och föreståndaren för navigationsskolan i Göteborg Gustaf Fredrik Wilhelm Barkman må från och med månaden näst efter den, under hvilken de från tjänsten afgå, å rikets allmänna indragningstat under sin återstående lifstid uppbära hvardera en årlig tilläggs pension till belopp af niohundra femtio kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Jacob Larsson.

*Utdrag af protokollet öfver sjöförsvärsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 15 mars 1912.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Larsson anförde härefter:

Ang. tilläggs-
pension åt
navigations-
skoleförestån-
darna M. F.
von Krusen-
stjerna och
G. F. W.
Barkman.

»Uti en till Kungl. Maj:t ställd, den 14 oktober 1911 dagtecknad ansökning hade föreståndaren för navigationsskolan i Stockholm Mauritz Fredrik von Krusenstjerna, som den 25 juni 1881 utnämnts till föreståndare för navigationsskolan i Strömstad och den 19 augusti 1889 transporterats till nu innehafvande befattning, anhållit att han, som den 17 januari 1912 fyllde 65 år och enligt gällande bestämmelser då vore skyldig att från tjänsten afgå, måtte få tillsvidare till den 1 juli 1913 kvarstå i sin föreståndarebefattning.

Sedan marinförvaltningen, efter inhämtande af yttranden från direktionen för navigationsskolan i Stockholm och inspektören för navigations-

skolorna i riket, den 12 januari 1912 afgifvit underdånigt utlåtande öfver denna ansökning och därvid jämväl öfverlämnat en af von Krusenstjerna under ärendets utredning i skrifvelse till marinförvaltningen den 13 december 1911 gjord framställning att, i händelse hans förenämnda ansökning icke kunde bifallas, ett personligt pensionstillägg måtte honom beredas, så att han komme i åtnjutande af det pensionsbelopp, som enligt den af 1911 års riksdag godkända nya staten för navigationsskolorna tillkomme navigationsskoleföreståndare, har Kungl. Maj:t genom beslut den 2 februari 1912 endast på det sätt bifallit förstnämnda ansökning, att von Krusenstjerna finge kvarstå i sin befattning såsom föreståndare för navigationsskolan till och med utgången af juli månad 1912, hvarjämte Kungl. Maj:t, med anledning af den gjorda framställningen om personligt pensionstillägg, hvilken framställning icke blifvit af marinförvaltningen förordad, anbefallt statskontoret att afgifva utlåtande i berörda hänseende.

Till fullgörande häraf har statskontoret den 26 februari 1912 afgifvit underdånigt utlåtande i ämnet och därvid anført följande. Statskontoret.

Då sökanden, såvidt statskontoret hade sig bekant, icke gjort sådan anmälan, som i § 18 af lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension funnes omförmäld, och ej heller af annan anledning vore underkastad bestämmelserna i nämnda lag, skulle i fråga om sökandens skyldighet att från tjänsten afgå och rätt till pension fortfarande tillämpas föreskrifterna i gällande reglemente för navigationsskolorna i riket den 6 juni 1890. Enligt stadgande i § 12 mom. 4 af nämnda reglemente vore navigationsskoleföreståndare, som uppnått 65 lefnads- och 35 tjänstår, förpliktad att med oafkortad lön såsom pension å allmänna indragningsstaten från tjänsten afgå, Kungl. Maj:t dock obetaget att låta med afskedet anstå, därest och så länge den pensionsberättigade pröfvades kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kunde finnas villig att i densamma kvarstå.

Af handlingarna i ärendet framginge, att sökanden uppnått 65 lefnads- och 35 tjänstår och alltså vore skyldig att afgå. Med företeende af läkarintyg af innehåll att han vore frisk, hade sökanden emellertid anhållit att få i tjänsten kvarstå till den 1 juli 1913 och öfvergå på den nya staten för navigationsskolorna, som fastställts att gälla från och med den 1 augusti 1912, eller, om detta icke kunde bifallas, att honom måtte beredas en tilläggspension till sådant belopp, att den sammanlagda pensionen uppginge till hvad han i sådant afseende skulle erhållit, om han fått inträda på den nya staten.

Å nu gällande stat vore med sökandens befattning förenad, förutom tjänstgöringspenningar, en lön å 1,800 kronor jämte två ålders-tillägg därtill med tillhoppa 1,000 kronor; enligt förenämnda reglementes bestämmelser utgjorde pensionen alltså 2,800 kronor.

Enligt den nya staten vore med föreståndarebefattningen vid navigationsskolan i Stockholm förenad, utom tjänstgöringspenningar, en lön å 3,050 kronor jämte till lön hänförlig del, 700 kronor, af två ålders-tillägg; och skulle alltså enligt pensionslagens bestämmelser hel pension för den, som i likhet med sökanden intjänat båda ålderstilläggen, utgöra 3,750 kronor.

Af de i ärendet afgifna yttranden af direktionen för navigationsskolan i Stockholm, af inspektören för navigationsskolorna i riket och af marinförvaltningen syntes framgå, att sökanden på grund af de ändrade förhållanden, hvilka med nämnda skolors omorganisation inträdde vid ingången af augusti månad 1912, ansåges icke kunna genom kvarstående i tjänst gagna det allmänna. Under förutsättning att sökanden med hänsyn härtill nödgades afgå före den 1 augusti 1912 och således betoges möjlighet att inkomma på den nya staten, måste pensionen afpassas efter nu gällande förhållanden och komme således icke att utgöra mer än 2,800 kronor.

Därest det endast gällt att under samma förhållanden som hittills sköta föreståndarebefattningen vid navigationsskolan i Stockholm, hade sökanden med största sannolikhet kunnat påräkna att få under någon tid kvarstå i tjänsten efter uppnådda 65 år och inträda å ny stat. Därigenom att navigationsskolornas omorganisation och den därmed förenade frågan om löneroglering, som varit föremål för utredningar ända sedan år 1897, vunnit sin lösning först genom beslut af 1911 års riksdag och därefter — mot hvad som vanligen plögade vara fallet med beslutade nya lönestater — icke trädde i kraft med ingången af därpå följande år utan först med augusti månad samma år, hade sökanden kommit i den för honom synnerligen ogynnsamma belägenheten att nödgas afgå just då den länge eftersträfvade löne- och pensionsregleringen genomfördes. Hade det förslag till dessa skolors omorganisation och löneroglering för personalen, hvilket af Kungl. Maj:t förelades 1910 års riksdag, godkänts, skulle sökanden haft ovillkorlig rätt att ingå på den nya staten, liksom äfven om den af 1911 års riksdag antagna staten trädte i kraft med innevarande års ingång.

Då genomförandet af den nya organisationen syntes kräfva sökandens afgång, innan han kunde komma i åtnjutande af de förbättrade förmåner, som följde med den nya staten, ville det synas statskontoret,

som om starka billighetsskäl bjöde, att ersättning bereddes sökanden genom en tilläggspension; och statskontoret hölle före, att dennas belopp borde bestämmas så, att pensionerna tillsammans uppginge till föreståndarepensionens belopp med tillämpning af den nya staten.

På grund häraf och under erinran att 1909 års riksdag på Kungl. Maj:ts framställning beviljat tilläggspension å 1,500 kronor åt förste landtmätaren A. Lejdström på grund af omständigheter, i någon mån likartade med dem, som i detta fall föreläge, ansåge sig statskontoret, under förutsättning att sökanden icke erhöle tillstånd att i tjänsten kvarstå så länge, att han inkomme å den nya staten, böra hemställa om afåtande af nådig proposition till Riksdagen om anvisande å allmänna indragningsstaten af en årlig tilläggspension åt sökanden till belopp af 950 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, under hvilken han från tjänsten afginge.

Vidare har föreståndaren för navigationsskolan i Göteborg Gustaf Fredrik Wilhelm Barkman uti underdånig skrifvelse den 1 december 1911 anhållit, att han, som enligt bifogade handlingar vore född den 7 mars 1847, förordnats till lärare inom navigationsafdelningen vid navigationsskolan i Stockholm den 20 juni 1873, utnämnts till föreståndare för navigationsskolan i Härnösand den 14 december 1883 och den 12 augusti 1902 transporterats till nu innehafvande befattning, måtte få kvarstå i denna befattning till den 1 augusti 1913 samt tillerkännas rätt till framtida pensionsberäkning på grundval af 1912 års nya lönestat för navigationsskolorna i riket.

Sedan marinförvaltningen, efter inhämtande af yttranden från direktionen för navigationsskolan i Göteborg och inspektören för navigationsskolorna i riket, den 9 februari 1912 afgifvit underdånigt utlåtande öfver denna ansökning, hvarvid ämbetsverket af anförda skäl hemställt om medgifvande för Barkman att kvarstå i sin befattning endast till och med den 31 juli 1912, men däremot icke ifrågasatt pension åt honom till det belopp, som på grundval af den nya staten för navigationsskolorna tillkomme navigationsskoleföreståndare, har statskontoret på grund af nådig befallning att afgifva underdånigt utlåtande i fråga om personligt pensionstillägg för Barkman, under förutsättning att han icke komme att kvarstå i sin föreståndarebefattning efter ikraftträdandet af den nya staten för navigationsskolorna, i utlåtande den 6 mars 1912 anført följande.

Under den i remissen angifna förutsättning skulle beloppet af den Barkman författningsenligt tillkommande pensionen afpassas efter nu Statskontoret.

gällande stat för navigationsskolorna. Enligt sistnämnda stat vore med Barkmans befattning förenad, utom tjänstgöringspenningar, en lön å 1,800 kronor jämte två ålderstillägg till lönen, hvarterda å 500 kronor, af hvilka båda ålderstillägg sökanden vore i åtnjutande. Vid sådant förhållande och under förutsättning att Barkman uppnått föreskrifven lefnads- och tjänstålder, ägde han att efter afgång från tjänsten komma i åtnjutande af pension till belopp af 2,800 kronor.

Enligt den nya stat för navigationsskolorna, hvilken komme att träda i kraft den 1 augusti 1912, utgjorde aflöningen vid befattningen såsom föreståndare för Göteborgs navigationsskola lön 3,050 kronor, tjänstgöringspenningar 1,950 kronor samt två ålderstillägg, hvarterda å 500 kronor, hvaraf 350 kronor räknades till lönen. Enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehafvares rätt till pension den 11 oktober 1907 skulle alltså hel pension för den föreståndare för nämnda navigationsskola, som i likhet med Barkman intjänat båda ålderstilläggen, komma att utgöra 3,750 kronor.

Med afseende härå och då jämväl i öfrigt de omständigheter, hvilka af statskontoret i underdånigt utlåtande den 26 februari 1912 framhållits till stöd för däri gjord hemställan om beredande af tilläggspension åt föreståndaren för navigationsskolan i Stockholm M. F. von Krusenstjerna, syntes vara för handen också i nu förevarande fall, finge statskontoret, med åberopande af sitt omförmälda utlåtande och under ofvanberörda förutsättningar, hemställa om aflåtande af nådig proposition till Riksdagen om anvisande å allmänna indragningsstaten af en årlig tilläggspension åt Barkman till belopp af 950 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, under hvilken han från tjänsten afginge.

Departements-
chefen.

Såsom här ofvan anförts har Kungl. Maj:t under den 2 nästlidne februari beslutit, att von Krusenstjerna, hvilken, såsom förut nämnts, ej är underkastad bestämmelserna i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänsteinnehafvares rätt till pension, må kvarstå i sin befattning såsom navigationsskoleföreståndare endast till och med utgången af juli månad 1912; och får jag tillika erinra, att Kungl. Maj:t förut i dag fattat enahanda beslut beträffande Barkman, hvilken, såsom transporterad till sin nu innehafvande befattning efter ikraftträdandet af nådiga kungörelsen den 31 mars 1900 angående skyldighet för innehafvare af vissa tjänstebefattningar att vara underkastade förändrade bestämmelser i fråga om rätt till åtnjutande af pension, lyder under nämnda lags bestämmelser och, enligt hvad handlingarna i ärendet ut-

visa, jämväl uppnått den för pensions erhållande för ifrågavarande lärarpersonal däri föreskrifna lefnads- och tjänstålder. De af statskontoret angifna förutsättningarna för ämbetsverkets hemställan om tilläggs pensioner åt von Krusenstjerna och Barkman hafva sålunda inträdt. Med anledning häraf och då jag lika med statskontoret finner starka billighetsskäl tala för beviljande af de ifrågasatta pensionerna, får jag i underdånighet hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen medgifva,

att föreståndaren för navigationsskolan i Stockholm Mauritz Fredrik von Krusenstjerna och föreståndaren för navigationsskolan i Göteborg Gustaf Fredrik Wilhelm Barkman må från och med månaden näst efter den, under hvilken de från tjänsten afgå, å rikets allmänna indragningsstat under sin återstående lifstid uppbära hvardera en årlig tilläggs pension till belopp af niohundrafemtio kronor.

Hvad departementschefen sålunda hemställt, täcktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter, bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet

J. Joachimsson.